

§ 12
Socialtjänstrapport 2016
Dnr 3.1.1-200/2017

Socialnämndens beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens Socialtjänstrapport 2016.
2. Socialnämnden överlämnar ärendet till stadsdelsnämnderna.

Särskilt uttalande

Vice ordföranden Andréa Ström m.fl. (M) lämnar följande särskilda uttalande.

Socialtjänstrapporten har som syfte att ge en beskrivning av tillståndet i socialtjänsten i Stockholms stad och analysera utvecklingen. Men den syftar också till att fungera som verktyg i arbetet för likställighet inom stadens socialtjänst. Medborgarna ska få likvärdiga och lika tillgängliga insatser oavsett var i staden de bor.

I dagsläget skiljer Rinkeby-Kista och Skärholmen ut sig med andel utrikesfödda som ligger runt 80 % respektive 70 %. Fördelningen av nyanlända över stadsdelarna skiljer sig stort åt. En mer jämn fördelning över staden är eftersträvansvärd. På samma sätt skiljer sig utbildningsnivån mycket åt mellan stadsdelarna. Att höja utbildningsnivån i de stadsdelar med lägst utbildningsnivå är en prioriterad fråga, särskilt som låg utbildningsnivå ofta sammanfaller med utländsk bakgrund och svårighet att komma in på arbetsmarknaden.

Det är tydligt att ett nytt utanförskap växer fram som drabbar främst utrikesfödda. Vi har nu dels det kvardröjande utanförskapet att hantera, där det tar i genomsnitt sju år för en utrikesfödd att komma i arbete. Samtidigt prognostiseras att antalet nyanlända som söker bistånd kommer fortsatt att öka. Här måste till konkreta verktyg för att bryta bidragsberoende och ge människor en möjlighet till en reell etablering. Vi behöver sänka trösklar till arbetsmarknaden, göra det lättare att anställa och underlätta för fler enkla jobb. Oavsett om du bor i Rinkeby eller Oavsett om du bor i Rinkeby eller Norrmalm ska du få förutsättningarna till egenförsörjning och känna trygghet att ha ett jobb gå till.

Målsättningen måste vara att alla stockholmare ska kunna arbeta och utbilda sig utifrån sina egna förutsättningar. Ett jobb är mer än en lön. Ett jobb är gemenskap, trygghet, frihet och ger möjlighet för människor att växa. Det är positivt att se en sjunkande trend vad gäller andelen medborgare i staden som fått ekonomiskt bistånd under de senaste åren och satsningar bör göras på att trenden fortsätter nedåt och framförallt för att nå det som lever långvarigt på ekonomiskt bistånd.

Stadens resurser ska handhas på ett ansvarsfullt sätt och felaktiga utbetalningar av bistånd bör därför alltid utredas. Därför är det oroväckande att mindre resurser avsatts för detta arbete på förvaltningarna och vi önskar en förklaring till varför så har blivit fallet.

Trångboddheten bland nyanlända som tar hit anslutande familjemedlemmar är oroande. De flesta bor allt för litet när anhöriga ansluter vilket gör att de söker hjälp hos Intro Stockholm, socialjouren och i den stadsdel där familjen vistas. Staden behöver en hållbar och långsiktig plan för hur detta ska hanteras framöver.

På samma sätt krävs en plan för hur de kvotflyktingar som har särskilda medicinska besvär och därmed behov av särskilt anpassade bostäder ska kunna få dessa behov tillgodosedda i en stad med stor inflyttning och där det råder stor bostadsbrist.

Under åren 2011 och 2016 har antalet inkomna anmälningar rörande unga upp till 20 år ökat med 101 %. En stor del av ökningen sägs kunna förklaras av det stora antalet ensamkommande barn som sökt asyl i Sverige. Under 2015 uppgick antalet till 7520 vilket innebar en kraftig ökning från året innan då antalet var 540.

Enligt uppgifter från SiS har andelen ensamkommande barn, samtliga pojkar, som placerats på särskilda ungdomshem alternativt dömts till sluten ungdomsvård kraftigt ökat och utgjorde ca en tredjedel av alla intagna pojkar under 2016. Denna utveckling behöver ytterligare följas upp och analyserats. Det rapporteras även att psykisk ohälsa och självskadebeteende är överrepresenterat i gruppen.

Vad gäller Lex Sarah-anmälningarna är det glädjande att se att de verksamheter som drivs i privat regi har betydligt färre Lex Sarah-anmälningar än tidigare. Det är viktigt att staden nu ser till att komma till rätta med de brister som påvisats inom de verksamheter som drivs i egen regi.

Antalet familjer som bor på hotell och vandrarhem har ökat kraftigt under det rödgrönrosa styret i Stockholm. Majoritetens vision om att inga barn ska vräkas från sina boenden lyser med sin frånvaro och inga nya förslag har presenterats för att lösa situationen. Många av de berörda barnfamiljerna lever på ekonomiskt bistånd. Därför är det av största vikt att den rödgrönrosa majoriteten prioriterar det förebyggande arbetet för att minska det ekonomiska bidragsberoendet och säkerställer att barnen får den bästa möjliga start i livet. Det blir också tydligt att den rödgrönrosa majoritetens jobbfiendliga politik slår hårt mot barnfamiljer. Stockholm behöver en politik för jobb och sysselsättning i stället för höjda skatter och en politik som slår undan benen på alla de föräldrar som vill ge sina barn en trygg uppväxt.

Rapporten ger en bild av en utveckling i staden som omfattar en rad svårigheter. En hållbar, verklighetsförankrad och ansvarsfull politik krävs för att övervinna de utmaningar och problem som finns. Mycket kommer att krävas av de styrande i Stockholm framöver för en hållbar utveckling i staden.

Särskilt uttalande

Tjänstgörande ersättarna Inga-Lill Persson (L) och Stina Bengtsson (C) lämnar följande särskilda uttalande.

Den årliga socialtjänstrapporten ger en bra beskrivning av nuläget för socialtjänsten i Stockholm i bred bemärkelse. Vi tackar förvaltningen för framtagandet av rapporten.

Stockholm ska vara en stad där såväl infödda som nyinflyttade stockholmare kan bygga sig en framtid. Årets socialtjänstrapport har kompletterats med statistik över insatserna för nyanlända, vilket är positivt. Vi vill lyfta fram det viktiga arbete och de stora ansträngningar som Intro Stockholm gör med att ge nya stockholmare en bra start i det svenska samhället.

De fakta som rapporten presenterar belyser socialtjänstens utmaningar såväl på ett övergripande plan som i detaljer. Vi vill kommentera några saker som vi särskilt fäster oss vid.

Antalet personer med funktionsnedsättning som blir beviljade kontaktperson har minskat kraftigt. Det är mycket anmärkningsvärt att majoriteten inte kan få stadsdelsnämnderna att följa uttryckliga beslut i budgeten om att ledsagning och kontaktperson inte ska avslås för att den enskilde bor i gruppbostad.

Origo gör ett viktigt arbete mot hedersförtrycket och det är bra att de kan nå fler ungdomar och professionella med sin hjälp och kunskap. Behovet är sannolikt betydligt mycket större än så. Kampen mot hedersförtrycket måste få den prioritet och de resurser den förtjänar.

Ungefär hälften av personer som lever i hemlöshet bedöms ha behov av en samordnad individuell plan (SIP), men bara ungefär hälften av dessa har en plan. Det är en för låg andel sett till att SIP är ett instrument vars användbarhet lyfts fram inom flera av socialtjänstens områden. Även i andra sammanhang, exempelvis när det gäller personer med psykiska funktionsnedsättningar, har vi kunnat observera en bristande användning av SIP. Hemlöshet är ett komplext problem och vi har sedan tidigare drivit frågan om en hemlöshetssamordnare för att hålla ihop de olika aktörernas arbete. Just därför bör samordnade individuella planer användas i högre utsträckning.

Antalet personer som placeras på skyddat boende ökar. Även om beläggningsgraden för skyddat boende anges till 73 procent så har det förekommit att våldsutsatta har nekats plats på grund av platsbrist, ibland upp till en vecka. Med ett närmare samarbete mellan Bostadsförmedlingen och kringliggande kommuner skulle det kunna bli lättare att förmedla plats på skyddat boende i närliggande kommuner när det är fullt i Stockholm. Majoriteten har tyvärr inte lyckats få ett sådant boende att komma till stånd.

En fjärdedel av de våldsutsatta personerna anges vara i behov av tolk. Vi har kunnat konstatera att möjligheten för våldsutsatta personer att använda tolk ibland är mycket begränsad. Dessa siffror visar på behovet av att skapa riktlinjer som ger en tydlig rätt till tolk i kontakt med stadens verksamheter.

Ärendet

Socialtjänstrapporten har gjorts för åttonde året i rad i syfte att ge en beskrivning av tillståndet i socialtjänsten i Stockholms stad, hur det utvecklas över tid och i viss mån analysera denna utveckling. Rapporten syftar också till att fungera som ett verktyg i arbetet för likställighet inom stadens socialtjänst.

Förvaltningen har samlat in och sammanställt statistikuppgifter och annan relevant information för att belysa följande verksamhetsområden: ekonomiskt bistånd, barn och ungdom, funktionsnedsättning, socialpsykiatri, missbruk, hemlöshet och våld

i nära relationer. I årets rapport finns även statistik avseende nyanlända och brukarundersökningar i de fall det finns.

Förvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 19 maj 2017.

Beslutsgång

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är förvaltningens. Ordföranden finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.